

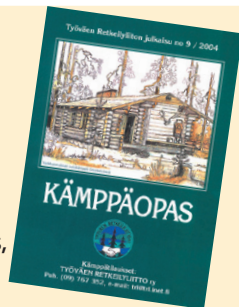

TYÖVÄEN RETKEILYLIITTO ry Luonnonystävien kansainvälisen Liiton (Naturfreunde Internationale, NFI) Suomen jäsenjärjestö, perustettu 1971. Toimisto: uusi osoite Säästöpankiranta 6 C, 6. krs., 00530 Helsinki, puh. 045 1369 744 • sähköposti tyovaenretkeilyliitto@gmail.com www.tyovaenretkeilyliitto.com • NFI internetissä www.nfi-int.org
Palvelemme: ti, ke, to klo 9-16
Toimistonhoitaja: Maija Koponen
Puheenjohtaja: Pauli T. Komonen, puh. 0400 350 515
TRL:n tili: Nordea FI66 1521 3007 119458.

Retkeilijä-lehti:

Toimitus Hilkka Laitinen, puh. 0440-500354, hilkka.laitinen@gmail.com
 Seuraava Retkeilijä ilmestyy 2. joulukuuta 2013 Demokraatti-lehden liitteenä.
 Aineistot 7.11.2013 mennessä.

Kysy TRL:sta vapaita kämppiä ja tilaa Kämppäopas, puh. 045 1369 744.

Retkeilijä-lehti on luettavissa, myös viime vuoden numerot TRL:n nettisivuilla näköissivuina.
www.tyovaenretkeilyliitto.com
 2013 ilmestymispäivät 11.3., 6.5., 2.9. ja 2.12.

Puheenjohtajan palsta

Syksy tulee vääjäämättä

Sienet ja puolukat odottavat ahkeria poimijoita. Retkeilijät suuntaavat pohjoisen majoillemme tai Ukonjoelle ruskaa ihailemaan. Matti-myöhäisille löytyy kyllä tilaa, soitteluun vaan toimistolle.

Usein suuntaamme satojen kilometrien päähän etsimään retkeilyreittejä ja elämyksiä. Mielenkiintoista nähtävää voi löytyä aivan kulman takaa. Kävisin Runnilla katselemaan paikkoja. Sinne löytää ajamalla kolmetoista kilometriä Iisalmesta Kiuruvedelle päin. Sieltä löytyi entisöity, Suomen viimeisimmäksi jäänyt Saarikosken puusulkukanava. Kanavan sulut ja rakenteet on kunnostettu käyttäen vanhaa kirkviesperinnettä. Työn tilaajina olivat museovirasto ja merenkulkulaitos. Rahoitus saatiin työministeriöltä. Entisöinti aloitettiin v. 1998 ja kanava vihittiin käyttöön kesäkuussa 2003.

Tällöin avautui reitti Saimaan vesistön pohjoisimpaan satamaan Kiuruvedelle. Kiuruvesi soveltuu erinomaisesti myös melontaharrastukseen ei pelkästään huviveneilyyn. Kanavan omistaa ja kaikei huollosta vastaa nykyisin Merenkulkulaitoksen Järvi-Suomen merenkulkupiiri. Opastustauluissa oli omistajana Liikennevirasto, mutta se sopii mainiosti kun on kyse museokanavasta. Katselin huolestuneena rakenteita, joissa lahovauriot ovat päässeet hyvään vauhtiin. Eikö omistaja halua pitää paikkoja kunnossa vai odotetaanko taas kymmeniä vuosia että työministeriöltä heruisi rahaa ja tehdään mittava remontti? Asian voisi korjata tervalla rakenteet säännöllisesti. Säästytäisiin miljoonaremonteilta. Pitäisiköhän Retkeilyliiton kolmen viisaan miehen antaa konsulttiapua?

Runnin kylpylä on mainio paikka

pitää taukoa melonnan lomassa. Voisi käydä vaikka ruokailemassa tai tutustumassa hyvin hoidettuun ympäristöön.

Joskus sitä vaan ei kannata mennä merta edemmäs kalaan. Katsellaan ympärillemme ja kas kummaa kotiseudutakin löytyy mukavia retkikohteita.

Uusi liittohallitus on aloittanut työskentelynsä. Järjestäytymiskokous pidettiin kesällä ja hallitus aloittaa liittokokouksen määrittelemien tavoitteiden toteuttamisen. Huolestuttavaa on, ettei liiton tärkeimpiin tehtäviin kuuluvan kiinteistötoimikunnan peräsimen löydy vetäjää. Saappaat eivät voi olla kenellekään liian isot (tätä nykyä 43 siro). Niiden täyttäminen ei voi olla liian iso tehtävä. Ottakaapa yhteyttä puheenjohtajaan jos kiinnostusta asiaan olisi.

Hyvää syksyn jatkoa teille retkeilyn harrastajat!

Pauli T. Komonen

TRL:n puheenjohtajisto, vas. 2. vpj. Tuula Touru, pj Pauli T. Komonen, 1. vpj. Anneli Koskinen. Kuva: Jouko Koskinen.

Työväen Retkeilyliiton liittokokous 26.5.2013 Keuruulla Asunnan työväentalossa

Pohjantähden Työväen Retkeilijöiden omistama työväentalo oli komistunut entisestään ja seuran väki toimi osaavina isäntinä ja emäntinä – järjestelyt olivat erinomaiset. Järjestäjät esittelivät taloa ja kertoivat sen menneisyydestä. TRL:n uusitut liput olivat ensi kertaa käytössä.

Kokouspaikalla oli 18 virallista kokousedustajaa, hallituksen jäseniä ja seurojen väkeä.

Liittokokous teki päätöksiä seuraavalle kolmivuotiskaudelle:

Pauli T. Komonen (KuRet) valittiin yksimielisesti jatkamaan puheenjohtajana. Varapuheenjohtajiksi valittiin **Anneli Koskinen** (PTR) ja **Tuula Touru** (TMMR).

Hallituksen jäseniksi tulivat seuraavat kahdeksan henkilöä:

Anneli Hakala (RiRet), **Tauno Hellsten** (KuuRet), **Pentti Luostarinen** (KangRet), **Seija Niemelä** (HäRet), **Pertti Oranen** (HTR), **Markku Pohjola** (SalSa), **Hannu Puhalainen** (Rovaniemen R.) ja **Juha Saarinen** (ER).

Retkeilytoimikunnan puheenjohtajaksi valittiin **Armi Salenius** (ER), tiedotustoimikunnan **Mirja-Liisa Neuvonen** (ViRet) ja kansainvälisen toimikunnan **Jutta Ordning** (HLY). Kiinteistötoimikunnalle ei löytynyt puheenjohtajaa; hallitus saa valita pj:n myöhemmin.

Toimikuntien ja jaostojen jäsenet valitsee hallitus.

Ilpo Rossi kuvasi YouTubeen kaksi videota, Asunnan työväentalosta sekä TRL:n liittokokouksesta.

Hyvän mielen keräys

Majat kaipaavat joka vuosi huoltoa ja parannuksia. Haluamme pitää majamme sellaisessa kunnossa, että niissä on miellyttävä viettää omatoimista, liikunnallista vapaa-aikaa. HYVÄN MIELEN TALKOOT – lahjoituskampanjalla kartutetaan TRL:n majojen hoitorahastoa.

Lahjoittamalla sopivan summan tilillemme olet mukana kämppätalkoissa omalla ”hyvän mielen” panoksella. Lahjoituksia voi osoittaa Työväen Retkeilyliiton tilille Nordeaan, FI66 1521 3007 119458. Hyvän mielen talkoitien viitenumero on 11633.

Kiitokset lahjoittajille.

TRL-viikonloppupatikka 5.- 6.10.2013

Työväen Retkeilyliiton viikonloppupatikka vaelletaan samalla Järvenpään Retkeilijöiden 40-vuotistaipaleen juhlaaulluksena Lopen maisemissa.

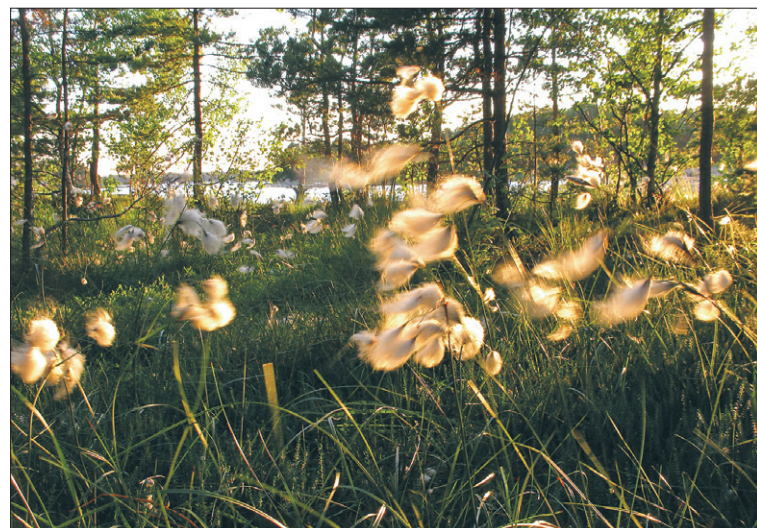
Lauantaina vaelletaan eväät päivärepussa, päätteeksi JäRet tarjoaa juhlahahvit. Yöpymätarvikkeet otetaan autoistamme esille sen jälkeen. Vaellusreitillä on pari kilometriä suota, joten ota saappaat jalkineiksi. Reitti kulkee osin Ilvespolkua, osittain Purinsuolla ja myös muita polkuja pitkin – kaikkiaan kymmenisen kilometriä. Lyhyempiä reittejä pääsee myös hyvin kulkemaan.

Lähde syysretkelle – se virkistää oloa!

Tapaaminen Räyskälän kyläkaupalla, Räyskäläntie 481, lauantaina 5.10.2013 klo 9.30.

Ilmoittautuminen liiton toimistoon viimeistään 2.10.

Lisätietoja: Riitta Sairinen, puh. 040 5745051, Armi Salenius, 040 5098259.

Soiden tupasvillat tuulessa. Kuva: Anne Laitinen-Soulagnet

TRL:N MAJAVUOKRAT

Vuodepaikkamaksut

Varkhanmukkassa (Enontekiössä) ja **Ukonjoella** (Lieksassa)

jäsen	aikuinen 8 e	alle 12-vuotiaat 4 e
ei-jäsen	aikuinen 12 e	alle 12-vuotiaat 7 e

Rihmakurussa (Kittilässä)

jäsen	aikuinen 10 e	alle 12-vuotiaat 5 e
ei-jäsen	aikuinen 14 e	alle 12-vuotiaat 8 e

Lisäksi Rihmakurussa talvella auton pito sähkötölpässä 4 e /vrk.

Majoja voi varata vuodepaikkamaksulla tai viikko/vrk-hinnalla omaan käyttöön. Tarkemmat hintatiedot netissä www.tyovaenretkeilyliitto.com sivulta Majat / Majamaksut.

Lätsäkurkkion ja Käkkälön majoja Enontekiössä vuokrataan vain kesäaikaan viikko- tai vrk-hinnalla.

Ja juttua piisaa savuahventa odotellessa! Kanu, Ritva, Jorma ja Risto.

Erkin ja Sepon Vuontisjärvestä saamat ahvenet.

Emäntänä talkoissa Lapinmajoilla

"Voiko kiitollisempaa talkooporukkaa olla?"

Ei voi. Näin on todettava, saadessani olla kotikutoisena emäntänä TRL kämppien kunnostustalkoissa majoillamme Enontekiöllä ja Muoniossa. Siivoamaan minä olin lähtenyt, mutta jo ensimmäisenä päivänä sain pestin ruuanlaittoon joukolle, jossa meitä oli kolmetoista.

Paljon sai väki aikaiseksi. Rakensivat Varkhanmukan Tiiraan kulkua helpottavan rampin. Nyt sinne pääsee vaikka pyörätuolilla. Liiterin keittiötä korjailtiin ja uusittiin toimivammaksi. Kailvolle vieviä pitkospuita uusittiin. Sauvan vintti tyhjennettiin ylimääräiseltä puukuormalta, polttopuita tehtiin varastoon ja muutenkin puuliiteriä järjesteltiin. Muillakin kämpillä, kuten Rihmakurussa oli Rihma 1 hieman "vinksalaa" ja sitä oikaistiin, Käkkälön keittönurkkaan ikkuna ja Lätsäkurkkion katto ja rappuja uusittiin sekä huussitkin tuli tyhjennettyä. ym. ym.

Varmaankin yhtä suuri urakka, jos ei suurin, oli kämppien perusteellinen siivous, mattojen ja patjapussien vaihto sekä astioiden pesu talven jäljiltä. Siinä sai Ritva Hietala ja Risto Willgren tehdä pitkää päivää, mutta puhdasta tuli. Luostarisen Penttikin oli loppupäivinä mukana auttamassa.

Palotarkastajalla ei ollut huomauttamista kämppien paloturvallisuudesta mikä olikin hyvin tärkeä asia. Ainoastaan Lätsäkurkkio ei nyt kuulunut tarkastuskohteisiin.

Kaiken tämän uurastuksen onnistumiseksi emännän tehtävänä olikin saada "huttua pöytään". Uskoisin sen onnistuneen ja mikä sitä on Kelossa tehdessä, kun on toimiva kaasuhella ja nyt iso kaasujääkaappi tuvan puolella.

Alkujännityksestä selvinneenä emäntänä oleminen ei ollut hullumpi juttu. Apua sai tarvittaessa. Vuorimaan Jussin

raparperitkin tuli käytettyä kiisseliin ja piirakkaan. Kiitos niistä.

Pitää vielä mainita Ajakaisen Erkin suussa sulavat, laavulla savustetut ahvenet suoraan Vuontisjärvestä ja muurin-pohjaletut, joita paistoi Kari "Karma" Kauppinen.

Emännän ilona talkooporukassa:

Erkki Ajakainen, Ritva Hietala, Kari Kauppinen, Pauli Komonen, Kauno Laine, Pentti Luostarinen, Liisa ja Jorma Okkonen, Mikko Rissanen, Seppo Tykkyläinen, Juhani Vuorimaa, Risto Willgren.

Kiitos mukanaolijoille. Teitte emännän pestistäni ikimuistoisen ja hyvin lämmihenkinen kokemuksen.

Teksti ja kuvat:

Mia Neuvonen,

Vihdin Retkeilijät ry (ViRet)

Yksi meistä TRL:ssa

Arne Wahlström

**Retkeilijä isolla Rillä
Helsingin Työväen Retkeilijät ry
10 + 1 kysymystä Arskalle**

1. Seuratoverisi Eila Oranen kertoi, että paljon on niitä maita ja mantoja, joita olet patikoinut, vessillä viiletänyt ja kanootilla keikutellut. Koska liityit HTR:n jäseneksi?

90-luvun alussa, mutta retkeilyt olen 1940-luvulta. Silloin teimme kaverin kanssa vaskoolit ja lähdimme kul-taa huuhtomaan Saariselälle, Laanilaan. Ympäristö oli vaarallinen, sota-ajan mii-noja oli vielä maastossa.

Tietysti tehtiin lähiretkiä Nuuksioon, joka jo silloin oli stadilaisnuorison suosiossa. Reppu selkään, vaatimattomat eväät ja fillarilla tai bussilla matkaan. Tehtiin laavu havuista, joita sai silloin ottaa metsästä. Havujen päällä nukut-tiin. Sittemmin olen retkeillyt eri puo-lilla Suomea mieluummin erämaassa.

2. Oletko paljasjalkainen helsinkiläisen, siis stadin kundi?

Kyllä. Helsingiä olen katsellut melkein linnun siivin, koska työvuoteni olin rakennusnosturin asentajana. Nosturit tehtiin niin korkeiksi kuin tarvittiin, parhaimmillaan yli sadan metrin. Keran Hufvudstadsbladetin toimittaja kiipesi minua haastattelemaan sinne korkeuksiin, säikähdin pahasti, koska hän ilmestyi kuin tyhjästä luokseni. Pelkäsin hänen puolestaan.

3. Mitä retkeilyn lajeja olet harrastanut?

Kaikkia lajeja. ”Redulla” viivytettiin useita viikkoja esim. v. 52 käveltiin 6 viikkoa reittiä Vuomaselkä-Kopsusjärvi-Suomujoki-Rajajooseppi-Vuoksjarvi-Ivalo. Kun rinkan kanto ei enää maistunut, niin lähdettiin Inarinjärvelle melomaan 60-luvulla saksalaisilla koottavilla Lasko-merkkisillä kajakeilla. Inarihan on kuin meri, hyttysistä ei ole haittaa, koska voi yöpyä pienillä saarilla. Olen soutanut v. 91 Petroskoista Leningradiin venäläisten kanssa 4 viikkoa, 650 km.

Arskan saalista Vuoksjarvellä v. 52. Kuva: Arskan kuva-arkisto

4. Mikä niistä on ollut rakkain laji?

Kalastus on tullut retkeilyn mukana. Kalasta saa hyvää, tuoretta ruokaa, eikä tarvitse kuljetella paljon evästä mukana.

5. Paras retkikokemuksesi?

Mieleen jääneitä on useita, mutta muistan, kun hiihtelimme Suomenlahdella ahtojäiden joukossa joskus viikon verran.

6. Mikä luonnossa on tärkeintä?

Luonnossa tärkeintä on sen aitous. Olen paljon kulkenut erämaissa, joissa alkuperäinen luonto on tallella. Hitaasti kulkien voi olla parhaiten yhtä luonnon kanssa.

7. Jos olisit lintu, mikä lintu olisit?

Korppi. Se on fiksu ja ovela. Sillä on elämäkokemusta. Hyvä liitokyky.

8. Entä kala?

”Skitari” eli Kolmipiikki. Uros osaa tehdä pallonmuotoisen pesän.

9. Mistä haaveilet?

Iltanuotio riittää ja auringonlasku merellä.

10. Lempikirjailijasi? Entä runoilija? Lempilaulusi? Retkigurmetti?

Veikko Huovinen. Runoilija Arvo Turtiainen.

Tapio Rautavaaran laulamat Neljän tuulen tiellä ja Rakovalkealla.

Kun saan retkillä kalaa, mielelläni keittän sen pienessä vesimäärässä, suolat heitän joukkoon. Se on siinä.

+1 Mottosi?

Eletään pitkään - ihan piruuttamme.

Teimme tämän jutun Arskan kanssa tulen äärellä. Muisteltiin ja hymyiltiin retkimuistoille. Juttu ruokki uutta juttua. Mikkelän Pertti paistoi lettuja ja keitti pakuriteet.

Hilkka Laitinen

PS. Syksyllä Arska astuu ison, ison pogan saappaisiin. Onnittelut!

Heiskan majalla vietettiin juhlaa ruusujen kera. Seuran puheenjohtaja Anneli Hakala piti juhlapuheen. Kuva: Hilkka Laitinen

Riihimäen Retkeilijöitä Teijon retkeilyalueella 15.6. Kuva: Anneli Hakala

Riihimäen Retkeilijät viettivät Heiskan majalla seuran 25-vuotisjuhla 9.6.2013

Pihalla juhliittiin, mm. kukin sai taitteilla oman muurinpohjalettuksensa. Juhlajoita oli 25.

Seura on perustettu 13.2.1988. Perustamiskirjassa oli 19 jäsentä. Juhlassa heitä oli mukana 3. Jo perustamisvuoden lopussa jäsenmäärä oli 50. Jäsenmäärä on vaihdellut 120-130 henkilön välillä. Vuosien varrella on pidetty mm. talvisin latua auki Hausjärven kunnan ja Riihimäen kaupungin puolella, järjestetty yhdessä toisen urheiluseuran kanssa talvella hiihtotapahtuma ja syksyllä polkuretki. Myös kuntotansseja järjestimme yhdessä TSL:n Riihimäen-Lopen opintojärjestön kanssa 11 kertaa v. 1997 Herajoen työväentalolla.

Vuosiin mahtuu myös Ukonjoen puolukka- ja syysretket sekä kylpyläreissuja.

Riihimäen Retkeilijät ovat järjestäneet myös Retkeilypäivät 3 kertaa, ensimmäiset v. 1991, jolloin oli liiton 20-vuotisjuhlat. Majapaikkammekin on vaihtu-

nut jo kerran, tosin vain puolen kilometrin päähän entisestä paikasta. Joka vuosi on myös käyty Raattaman ja Enontekiön maisemissa hiihtämässä. V. 1995 on tehty myös Ylläkselle Velho-oopperaan retki.

Yhteinen osasto TRL:n kanssa on järjestetty Erämessuille lukuisia kertoja.

Retkeilypäivillä on Riihimäen Retkeilijät kunnostautuneet erityisesti lentopallossa.

RiRetläiset tekivät 15.6. päivän retken Teijon luontokeskukseen ja Matildedahlin ruukkikylään. Mukana oli 29 henkilöä. Retki tehtiin linja-autolla. Kuljettajanamme oli taas kerran Jorma. Kauniita alkukesän maisemia katsellessa matka sujui mukavasti. Teijon luontokeskuksesta saimme oppaan mukaan luontopolulle. Takaisin illansuussa Riihimäelle.

Anneli Hakala,
Riihimäen Retkeilijät

Valmistautumassa tukkilaisen historiavisaan harjulenkille.

Lämminhenkiset TRL:n Elotreffit Ukonjoella

Reilut 30 henkeä kokoontui 2.-4.8. trefaamaan toisiaan TRL:n Ukonjoen retkeilykeskukseen. Ohjelmaa oli kiiretöntä, oli aikaa jutteluun, saunomiseen, Ukonjoki-uintiin, kesän retkikuulumisiin. Suomalaiskansalliset mölkkyyksit käytiin, ohjelmaan oli ujutettu tietois-ku yrteistä ja patikka Aholammen laavulle. Uuden uutukaisen tulipaikan ympärillä istuttiin iltaa.

Suomalaisten joukkoon pujahti myös ohi pyöräilevä saksalaispariskunta. Ja yllätys - aivan NFI-porukkaa! Mistä lie haistaneetkin, että nyt on NFI-Finland-väkeä jossain. Heiltä oli vesi loppunut ja tulivat sitä pyytämään ja tietysti saivat kunnon kaivovettä ja suomalaiskansalliset kahvit ja pullat. Treffit siis onnistuivat täydellisesti, kun siitä tuli kansainvälinen tapahtuma.

Kiitos osallistuneille, kiitos vapaaehtoisille järjestäjille.

Ensi kesänä on sitten jälleen perinteiset TRL-Retkeilypäivät.

HL

Pohjois-Saksasta Bobingenistä Suomeen pyöräilemään tulleet Rita ja Martin Wild Ukonjoella tutkimaan Retkeilijä-lehteä kuusankoskelaisen Harri Järvenpään (kesk.) kielitaidoin. Kuvat: Helena Idman

Savonlinna käynnisti Retkeilypäivien valmistelun

Putretissa kokoontui elokuun puolivälissä parisenkymmentä Savonlinnan Työväen Retkeilijöiden jäsentä aloittamaan syyskautta saunomisen, rantakalan ja mukavan yhdessäolon merkeissä. Samalla yhdistys piti avoimen kokouksen, jossa päätettiin kutsua TRL:n retkeilijät valtakunnallisille retkeilypäiville **Savonlinnan Taipaleenniemeen 1.-3. 8.2014.**

Aloitamme valmistelut sillä hengellä, että haluamme näyttää Savonlinnan parhaat puolet muualta saapuvalla TRL:n välle.

Savonlinnan Työväenyhdistyksen Taipaleenniemi (kuvassa) on hieno paikka tapahtuman järjestämiseen ja antaa oivat puitteet viihtävään viikonvaihteeseen. Ja kun Savonlinnassa ollaan, niin retkeilyn pääpaino on vesillä; Linnansaaren kansallispuistossa, norppavesissä ja Pihlajaveden Natura-alueissa.

Tervetuloa,
toivottaa **Kimmo Käärmelahti,**
Savonlinnan Työväen
Retkeilijöiden puheenjohtaja

Lauttamatkojen jälkeen 18 TRL:n pyöräretkeläistä aloitti Hiidenmaalla tutustumisen pienen naapurimaamme vehreisiin maisemiin.

Reitti seurasi osin Eurovelo-polku-pyöräreittiä Heltermaalta Kärlädaan.

Käinan majapaikastamme poljimme Orjakun katajanummien kautta aurinkoiselle kävelytaipalelle Säätetirppiin, jossa niemi kapenee kapenemistaan ja katoaa viimein aaltoihin. Viiltävä pohjoistuuli sai meren vaahtopäiseksi. Sama tuuli sai polkemisen tuntumaan reisissä kuin nousulta kotoiselle Puijolle koskaan huippua saavuttamatta.

Tien varrelta löytyi toki helmiä. Aino Kallaksen kesähuvilalla aisti menneen ajan tunnelman. Silmiä hivelevää, mieltä rauhoittavaa maisemaa riitti pitkät tovit.

Myös matkakumppanin satula, hiki-nen selkä, kenkien merkit ja polkemistyylit tulivat tutuiksi. Lepotauoilla virkistivät männikön mustikat, taukopaikkojen antimet ja rupattelutuokiot. Paladesa maatilamuseon emäntä tarjoili maistuvaa keittoa ja eloisan esityksen entisaikojen elämästä.

Emmasteen kautta jatkettiin Söryyn, josta Triigiin seilattiin lautalla. Leisisä Saarenmaan valssi kuului ruokapaikan radiosta. Seurueen "linalakk-neidu" nappasi miespuolisen matkakuvailijan valssiin ja "keeruta, lennuda" hän-tä niin, että "silmistä nii kelmikaid säde-meid lööb!" Valssin ja maittavan keiton virkistämänä matka sujui vauhdikkaasti Kuressaaren yöpymään leirintäma-keissä. Välipäivänä tutustuttiin Piispanlinnaan. Tbilisiläisen Suliko kuoron ikkunoissa helisevä vokaalipolyfoninen laulu poisti matkalla vaivanneen niskaja hartiajäykkyyden.

Kuressaaresta jatkettiin Kaalin kraaterille ja Valjalan kautta lopulta pengertietä pitkin Muhun saaren Koguvan kylään. Kiemurtelevat tiet, kukkivat pellot ja tienvieret ovat mielikuvien Viroa, jota saarilta oli hakenut. Muhuleib, satama kalankuivaushuoneineen, savustuskiukaineen ja kädentaidot kankaista rakennuksiin hurmasivat. Mutta, kuten laulussa "Ne ööd on nii valged ja kuluvad ruttu, et linalakk-neidu sa puuda ei saa".

Jäähvyäisaterian jälkeen matkan järjestäjä René Meimer (EcoRe Tours) vei meidät Tallinnaan ja saattoi lopulta laualle ja kotimatkalle.

Polkupyörästä löytyi persoonallisuuksia kuten polkijoissakin. Iäkkään yksilö oli yli viisikymppinen, viriili, yksivaihteinen kaunotar - ikätoveri nuorimmille polkijoille. Tosin matkalaisten itse koettu ikä vaihteli pojanklopista ikinuoreen. Voimanlähteenä oli kauramootto-

Pyörillä naapurimaamme vehreissä maisemissa

TRL:n pyöräretki Hiidenmaalle, Saarenmaalle ja Muhun saarelle 20.- 26.7.2013

Retkeläiset kapuamassa retken isointa mäkeä Hellamaassa. Kuva: Nina Pendikainen

rin lisäksi kahdessa pyörässä myös sähkö. Vuodessa kertyneitä kilometrejä oli yhdellä viisi, joillakin tuhatkertainen määrä. Kolmannes porukasta oli ensikertalainen TRL:n pyöräretkellä ja matkanjohtajallemme matkoja oli jo yli kahdenkymmenen. Ajokilometrejä retken aikana kertyi n. 330.

Kokeneen retkenjärjestäjän suunnittelema, porukassa tehty reissu minimoi rasittavat tilanteet: kuljetuksien, majapaikan, ruokapaikan ja tien etsimisen. Päivän retken jälkeen voi nauttia seurasta ja valmiista ruuasta. Ja lisäksi retkit ja pysähtyi odottamaan sopivilla levähdyspaikoilla ja piti huolta matkatavaroista ja nesteytyksestä. Tilaa pyöräilijälle oli hyvin pikitien reuassa ja autoilijat olivat huomaavaisia. Välttyttiin punkin puremilta mutta pyöräilykärpänen puraisi syvältä. Sisim-

pään jäi halu palata pyöräilemään Viron saarille myös omin päin.

Porukkamme oli mukavaa, mutkattonta ja retkeilyhenkistä. Reissujen ja tarinoiden kuuleminen oli virkistävää ja avartavaa. Kiitokset oppaillemme, iloiselle matkanjohtajallemme Helena Nurmiolle ja meille kaikille onnistuneesta matkasta!

Annu Koistinen ja Hannu Nykänen,
Kuopion Retkeilijät

Saarenmaan valssin sanat:
Debora Vaarandi

Lisää aiheesta:
<http://kuntoluontoliikkujat.sporttisaitti.com/>
<http://www.bicycle.ee>

Kaunotar 50-luvulta huollossa Leisisä. Etupyörästä oikealle Hannu Nykänen, Ville Manninen, Kyösti Kähkönen, Tenho Halonen, opas Ermo ja hänen poikansa. Kuva: Nina Pendikainen

EU-luontoihmisten kesäpäivä Repovedellä

Miten sitä saattaakaan hämmästyä vierasmaalaisen ilonaiheista Suomessa. Kuten kivistä. Niitä meillä on tuskastuttavan paljon. Polulla niihin lyö varpaansa ja kompuroi vaarallisesti liukastellen.

Mutta kas – kanssani kulki Repoveden kansallispuistossa liettualainen Rima Karsokiene, joka ihaili kivisiä metsiä ja retkipolkuja. Hän oli riemuissaan nähdessään polun varrella ison kivijärkäleen. Liettuassa ovat kivet harvinaisuuksia, kertoi Rima.

Mistä Rima oli kiviseen metsään joutunut? Hän kuului siihen 15-henkiseen kansainväliseen, yli 60-vuotiaiden joukkoon, joka oli Kuusankosken Retkeilijöiden KuuRet 55+:n Kouvossa 19.-25.5. järjestämän "Harjoittele ja opi luonnossa"-työpajan yksi iloisista osallistujista. Pyrkijöitä oli ollut paljon ja Rimaa oli onnistanut.

Lapinsalmen riippusillan kautta saavuimme rannalle, jossa kalliomäntyjen lomasta kimalsi Vuohijärven laineet. Metsähallitus oli rakentanut järven tuntumaan erinomaisen tulipaikan. Kuusankoskelaiset Tauno ja Helena Hellsten olivat viritelleet makkara- ja kahvitulet ja kohta jo isosta kahvipannusta herui ojentuviin kupposiin lämmin juoma.

Maistui siinä kahvi kuin nuotiomakkarakin niin Islannin Kristjanalle ja Snorrille, Iso-Britannian Victorille ja Catherineille, Belgian Rudille, Puolan Piotril, Annalle, Ewalle ja Zbiegniewille, Slovenian Marjanalle ja Alojzijalle, Latvian Imantsille ja Brigitalle, Irlannin Paulinelle kuin Liettuan Rimalle. Kahvi kirvoitti kielen kannat ja ystäviksi tultiin viimeistään nyt, jos ei jo edellispäivänä.

Vuohijärven rannalla kuitenkin odoteli iso kirkkovene, jonka airoihin innok-

kaasti tartuimme. Taisi olla niin, etteivät kaikki olleet tähän yhteispeliä vaatineeseen lajiin aikaisemmin tutustuneet, mutta hyvin selvittiin ilman suurempia kolisteluja Orilammen majan saunarantaan. Laji sopisi EU-tapahtumiin symbolisesti laajemminkin.

Siinä naisten- kuin miestenkin saunan lauteilla kerroimme saunaperinteestämme ja eikös vaan – talviturkit heitettiin sinne Vuohijärven aaltoihin ja koivun oksia nuuskittiin lempeissä savusaunan löylyissä. Sopuisa EU-laji tämäkin.

Työpajan 5-päiväinen ohjelma on monipuolinen ja tiivis

Ensimmäisen päivän teemana on Kymenlaakson luonto, jolloin kierretään Kouvossa tekemässä havaintoja rakennetusta ja luontoympäristöstä sekä sauvakävellään. Päivän päätteeksi vietetään Eurooppalaista iltaa, jolloin on mm. osallistujien näyttelyt.

Toinen päivä aloitettiin luennolla jokamiehen oikeuksista, päivä sujuikin siten Repoveden kansallispuistossa ja Orilammen majalla saunoen ja maistuvaa suomalaista ruokaa nauttien. Seuraavan päivän teemana on kestävä kehitys, luonto vesien suojelusta ja risteily Kymijoen la, luento kierrätyksestä ja jätehuollosta sekä käynti jäteasemalla ja kierrätyskeskuksessa. Kahden viimeisen päivän teemat ovat Suomen metsät, jolloin kuunnellaan luento metsistämme ja käydään metsätiepolulla Verlassa. Viimeisenä päivänä tehdään matkamuistoja ja kuullaan lähiruosta.

Seppo Tahvanainen, projektin vetäjä Kuusankoskelta kertoo, että EU:n kustantamia, kaikille avoimia työpajoja jär-

jestetään vielä tämän vuoden loppuun. Niiden järjestäjät saavat rahoituksen oman maansa kansallisesta toimistosta, joka Suomessa on CIMO. Työpajoissa opiskellaan kansainvälisessä ryhmässä 5-10 päivän ajan ja samalla tutustutaan Euroopan eri maista tulleisiin ihmisiin.

Kiitos mukavasta päivästä Repovedellä,

Hilkka Laitinen

Liettualainen Rima Karsokiene ihastui kiviin. Hänen kotimaassaan niitä on vähän. Kuvat: Hilkka Laitinen

EU-väkeä samassa veneessä. Kukaan ei pudonnut ja tahti oli yhteinen.

Vesille kiireettömästi

TRL:n Rauta-Routteli -melonta*) 6.- 11.7.

Jussarön tyrskyistä rauhaisiin poukamiin

Jo kahtena kesänä ovat melat heiluneet kohti Jussarö-saarta, merenkulkijoiden maamerkkiä, jonka värikäs historia hakee vertaistaan.

Jo saarta lähestyttäessä, vilkaistessa si kompassineulaa, arvelet sen tulleen hulluksi. Syvänteissä piilee edelleen luonnonrikkauksia, rautamalmiesiintymiä. Niitä on hyödynnetty eri aikoina, mutta teollisuus on tyrehtynyt kannattamattomana. Kompassihäiriöt ovat aiheuttaneet monia onnettomuuksia ja edelleen makaa saaren lähistöllä useita laivahylkyjä – aina 1500-luvulta saakka. Jussarö II-hylystä (1770-luku) on nostettu mm. reininviiniä ja rautakannuonia.

Jussarön länsiosa on Tammisaaren kansallispuistoa, itäinen osa avautui kävijöille puolustusvoimilta v. 2005. Saarella on eripituisia vaellusreittejä, joita pitkin voi tutustua saaren hienoon luontoon.

Me saavuimme onnellisesti vinhassa tuulessa Jussarön vierassatamaan, jossa on kahvila ja lähistöllä uusi teltta- ja tulipaikka. Saarikierroksella hämmästyttää ja kauhistuttaa rikkinäiset kerrostalot, jotka ovat muistoja kaivostoihinastta 1960-luvulta ja armeijasta, joka harjoitteli rakennuksissa kaupunkisodankäyntiä.

Jatkoimme seuraavan aamun tyyneydessä kierrellen luotoja ja lahdekkeita, poiketen myös Älgön saarelle, opastuspiste Rödjaniin, josta emme saaneet haaveiltuja kalastajan savuuhvenia. Liekö laiturissa kelluneiden ruotsalais- ja virolaisveneiden purjehtijat ne jo ahmaisseet.

Rödjan on entinen kalastajatila, josta on kotoisin ”Rödjanin hauki” Thorvald Strömberg, olympiamitalistimme, kultaa 10 000 merin kajakkimelonassa, hopeaa 1000 metrillä v.52 Helsingissä. Hän oli myös kaksinkertainen kajakkimelon-

nan maailmanmestari. Näillä vesillä hänen voimansa karttuivat lapsuuden ja nuoruuden vuosina isoisänsä kanssa kalaa soutaen.

Lyhyen melontamatkan päässä, Uudenmaaan virkistysaluehdistyksen saarella, Byxholmenissa on itsepalvelusauuna, jota lämmittämään kiiruhdimme. Saunan on pieni talkooporukka remontoitunut loistokuntoon, myös löylyjen suhteen. Saaren tynnelle puolelle, jyrkkien kallioiden tasanteelle vetäydyimme saunomisen jälkeen avointa ulappaa tuijottelemaan ja pussimuonia hämmentelemään.

Kaunis Byxholmen jäi odottelemaan uusia saunoja, kun otimme suunnan aamulla kohti Fladalandetia ja Modermaaga-saariryhmää, jossa pienet lahdelmat ja kapeat väylät muodostavat yllättävän sokkelikon.

Välillä huomasimme olevamme yksityksissä, liekö syy kauniin runon, jonka tiesimme olevan kilkuteltuna Tovösaaren kallioon. Ruotsinkielinen runo 1880-luvulta kertoi kesäihastuksesta tammisaarelaistytöihin, jotka viettivät kesää saarella. Runoa emme löytäneet, mutta yösaaren kuitenkin, Tammisaaren (nykyään Raaseporin kaupungin) virkistysalueen.

Aamuöisiä virkistäjiä olivat lokit ja palokärkipoikue. Alueella asusteli myös kalasääksi.

Seuraava päivä toi sateen, sen viikon ainoan. Lämmin, tyyntä meri oli epätoollinen. Saaret nousivat pinnan yläpuolelle. Kirkkaat sadeasut loistivat ja melonnan ääni tuskin kuului.

Tuttu, viimeinen yösaari ilmestyi yllättävästi. Se oli helppo tunnistaa, rannassa oli kyltti TELEFON. Täältä olimme lähteneet tuuliselle taipaleelle kohti Jussaröä. Saarelle emme löytäneet nimeä merikartasta.

*) Melonnan nimeksi tuli Rauta-Routteli Jussarön kunniaksi ja siksi, että mukana oli ranskalainen Pascal, joka kertoi Routtel-sanat merkitsevän vaelusta.

Vaelluksesta valokuvanäyttely Stenbackassa.

Hieman salaperäinen runo, joka on kai-verrettu 1880 Tovösaaren rantakallioon:

*AMA ryllis vid ditt silverskratt
Dubbelt blå blev himlen,
dubbelt vågens glitter,
Och natur' n i helig tjusning spratt
När DU drömde här,
hvar sorgsen nu jag sitter*

O.F. Hultman

Kirja Skärgårdsliv! Tekijä Tua Ranninen. Julkaistu ruotsiksi. Kirja kertoo mielenkiintoisella tavalla Tammisaaren saaristoalueen kulttuurista ja luonnosta. 1. painos 2011.

”TELEFON”-saaren vuono.

Teksti ja kuvat:
Hilkka Laitinen,
Espoon Retkeilijät

Meloissa myös Sirpa Kaipainen, Aki Kattelus, Anne Laitinen-Soulagnet, Pascal Soulagnet, Raija Pahlman, Camilla v. Bonsdorff, kipparina Pertti Mikkela.

Ainoan sadepäivän tunnelmaa.

Vääräjoki – ihan oikea joki.

Vääräjoki – nimensä veroinen

Parkanon reittiin kuuluva Vääräjoki- osuus alkaa Parkano-järven eteläpäästä, josta Kangasalan Retkeilijät aloitti seikkailun.

Yliskylän sillankuuseeseen oli Mustosen Veikko tuonut tilaamamme inkkarit: kuusi kaksin melottavaa kanoottia ja jokaiselle liivit. Sitten matkaan, annoimme virran viedä. Erämaan tuntua. Jyrkät hiekkatörmät valuiivat virran vietäväksi muodostaen lisää mutkia, siitä joelle nimi. Kukkuran voimalaitoksella oli ylittävänä lyhyt maakannas. Mutkan jälkeen olikin jo tulipaikka, jossa laavu. Eväät syötiin, oltiinhan puolessavälin matkaa. Kesämökkejä harvakseltaan, asukkaat pihatöissä, tervehtivät kanoottiletkä.

Virtaus hiljeni, oltiin lähellä Kyrösjärven pintaa. Alkoi melominen ja loppu-

rutistus. Heittolan kylälaituri oli määränpää, johon yksi autoistamme oli tullessa jätetty. Kanootti jäi Veikon huolehdittavaksi seuraaville. Aikaa tähän seikkailuun kului neljä tuntia. Matkaa on vaikea arvioida, mutta 10 – 15 km on sinnerpäin.

Kangasalan Retkeilijät Vääräjoella 18.5.2013:

Laila ja Pentti Luostarinen, Mirja ja Sauli Lehtimäki, Marja Terenius, Riku Mäntylä, Jaakko Petäjästä, Risto Mäntylä sekä Vihdin Retkeilijöistä Marjatta Andersin, Helena Idman, Mia Neuvonen ja Pekka Pitkänen.

Teksti ja kuva:

Risto Mäntylä, Kangasalan Retkeilijät

Kanoottien kantotaival Voikoskella.

Maaliin litissä.

Meloen Etelä-Savon halki 25.-28.6.2013

Reipas ja kokenut ryhmä kokoontui Vihantasalmelle, josta matkanteko alkoi. Päivä oli aurinkoinen, jopa helteinen, kuten kaikkina retken päivinä. Hellestä kestää veden päällä myös meikäläinen viileistä ilmoista pitävä eläjä!

Heti matkan alussa siirryttiin vanhan Ruotsin ja Venäjän rajan yli Miekankoskella. Matkaa jatkettaessa Juolasvedelle ohitettiin venäläisten aikoinaan rakentama kallioon louhittu etuvarustus. Pitkän ja kapean Sarkaveden rannalla oli ensimmäisen päivän päätös Linkkumyllyllä. Nykyinen omistaja harjoittaa pienimuotoista majoitustoimintaa. Siellä on kesäisin taidenäyttely ulkona ja erikoisuutena ”huussinäyttely”, niitä olikin melkoinen määrä ja kaikki olivat käytettävissä. Yksi niistä on Risto-Matti Ratian suunnittelema.

Toisen päivän melontamatka oli lyhyehkö, mutta ei helppo. Voikoskella on pitkä kantomatka, joka vei aikaa ja helteessä ”mehuja” jokaiselta. Melontaa

eivät paikalliset matkailuyrittäjät taida arvostaa. Kantotaipaleiden kohdalle voisi järjestää suuripyöräiset, maitokärkyjen tapaiset, kärryt, joiden avulla kanoottien siirtäminen olisi aika helppoa. Onneksi Paulalla oli omat pienet rattaat mukana, jotka hieman helpottivat urakkaa. Majapaikkaan Orilammille saavuttiin hyvissä ajoin. Siellä vietettiin päivän iltapuoli leppoisasti, uiden, syöden ja muuten vaan! Järvenkin vesi oli lämmintä, 24- asteista!

Kolmantena päivänä oli edessä retken pisin taival Vuohijärven ylityksi-neen. Järvi on iso, joten tuulisella säällä laineet voivat kasvaa suuriksi ja matkanteko muuttua työlääksi, jopa vaaralliseksi. Ilma oli onneksi lähes tuuleton, joten matkaaminen sujui leppoisasti. Muualla päin maakuntaa oli rajuja ukkosia mutta meillä oli hyvä onni. Vasta iltapäivällä alkoi vähän voimakkaammin tuulla, mutta sateesta ei ollut tietoaakaan. Päivälle sattui kolme kantotaivalta, joista Verlan kohdalla saimme apua puutarhurilta,

joka ajoi kanoottimme traktorilla kannaksen yli. Verlassa lepäiltiin kunnolla ja tutustuttiin paikkaan. Illaksi ehdimme yöpymään Lintukymelle, jossa illan ja yön aikana kuuntelimme raskaiden rekkojen kuoroa!

Viimeisenä päivänä ylitettiin Jaalan Pyhäjärvi. Tuuli oli kohtalaista ja tietenkin vastainen. Poikettiin Hiidenvuoren rantaan viettämään aikaa ja eräät kapusivat vuorelle. Sieltä on komea, lähes Kolin veroinen näköala ympäröiville järville. Hella Vuolijoen alulle panemaa perinnettä jatketaan ja pidetään juhanuksena vuoren laella pianokonsertti. Iitin kirkonkylän vierassatamaan päästiin onnellisesti, joskin vastavirtaan meloen matka sujui yllättävän hitaasti.

Onnistuneen retken avainhenkilöitä olivat Arvo, Hannu, Timo, Paulat, Aune, Helena, Pirkko ja Raija.

Teksti ja kuvat:
Tarmo Tikka,
Salpausselän Samoojat

Retkiryhmä Saanan huipulla. Kuva: Irina Nikiforova.

Pietarhovilaisten tutkimusmatka Lappiin

Elokuussa 2013 venäläisretkeilijöiden ryhmä Pietarhovista teki tutkimusretken Lappiin. Pietarhovin lasten ja nuorten keskuksen edustajat tutkivat tämän ainutlaatuisen alueen luontoa mm. etsimällä ja tunnistamalla eläin- ja kasvilajeja. Lisäksi he tutustuivat saamelaisen kulttuuriin ja tapoihin, laskivat muistoseppeleitä sotamuistomerkeille sekä keräsivät esineitä omaan museoonsa. Monet lapsista olivat nyt ensimmäistä kertaa napapiirin pohjoispuolella. Lapset kirjoittivat matkastaan huomioita:

Marina Nikišina, 17 vuotta

Kesä, lämmin sää, Lappi – mikä voisi olla parempaa? Niin paljon kaikkea hauskaa ja uutta tuli vastaan: valtava eläintarha (Ranua), mahtava metsä ympärillämme, kunnioitusta herättävät porot. Kiinnostuin erityisesti suomalaisesta kulttuurista ja tavoista. Tästä hyvänä esimerkkinä on vierailumme lappilaisperheessä. Koko perhe oli aidosti iloinen nähdessään reilut 20 suomea taitamatonta vierasta kodissaan. Emäntä oli valmistanut meille unohtumattoman lounaan: kolmenlaista porokeittoa, erilaisia juustoja, rieskaa ja herkullista marjapiirakkaa.

Jurij Lazorenko, 15 vuotta

Suomessa minua ihmetytti luonnon-suojelualueiden suuri määrä. Matkan aikana vierailimme kolmella luonnonsuojelualueella ja kahdessa kansallispuistossa, joita on kaikkiaan 37. Leiripaikkamme sijaitsi Ylläs-Pallastunturin kansallispuiston vieressä Varkhanmukassa. Jokaisella vierailemallamme alueella oli luontopolkuja, joiden varrella oli info-tauluja. Meitä onnisti, sillä mukanaamme oli biologi Juha Hämäläinen. Hän kertoi Lapin eläimistä, kasveista ja sienistä, sekä opetti niiden nimityksiä suomeksi. Parhaiten mieleeni jäi Oulangan kansallispuistossa tekemämme retki Piennellä Karhunkierroksella. Olen nyt monita kokemusta rikkaampi!

Vladimir Nepopov, 12 vuotta

Kaikkein mielenkiintoisinta tällä matkalla olivat tunturit ja vuoret. Nousimme kolmelle tunturille, joista korkein oli Saana, 1029 metriä merenpinnasta. Kummallista oli se, että jopa tunturin huipulla oli vieraskirja, johon piti kirjoittaa nimi ja paikkakunta. Vuontiskerolle nousimme neljästään aikuisten kanssa. Sieltä avautui mahtavat maisemat pilvien peittämille tuntureille. Juuri silloin kamerastani loppui akku! Se oli tosi harmi, mutta maisema jäi ikuisesti mieleeni.

Aleksei Tšistjakov, 13 vuotta

Matkan aikana minuun teki vaikutuksen suomalaisten halu säilyttää kulttuuriperintöään. Vierailimme koskettavassa saamelaismuseossa (Hetta) ja "Valkoisessa talossa" (Karesuvanto), joissa oli mahdollista nähdä saamelaisten ja muiden lappilaisten asumuksia, vaatteita ja

Lapset olivat iloisia ja innostuneita, sitkeitä kulkijoita. Kuvassa alhaalta ylös: Vlad Nepopov, Vasja Christakov, Uljana Aristambekova, Juri Lazarenko, Aleksei Christajakov. Kuva: Andrei Kasjanov.

arjen esineitä. Minulle jäi erityisesti mieleen sianverestä tehty leipä ja epätavallinen potkukelkka. Näiden lisäksi pidin maisemista ja siitä, että Suomen luonto voi hyvin. Täällä pidetään yllä siisteystä, jätteet lajitellaan ja kierrätetään, eikä metsässä ja kaduilla ole roskia. Koko maa on todellinen lintukoto kaikille sen asukkailla.

Kirill Stegajev, 14 vuotta

Lapissa pääsin näkemään eläimiä luonnollisessa elinympäristössään. Olessimme ensimmäistä päivää Lapissa matkustimme pitkään bussilla ja olimme väsyneitä. Yhtäkkiä etupenkissä istuvat huusivat: "Poro, poro!" ja koko bussi

oli ihmeissään ja ilahtunut tästä kohtauksesta. Kun nousimme Pallastunturille, melkein astuin riekkooperheen päälle. Linnut olivat harmaita ja hyvin maastoutuneita, mutta kun ne lähtivät lentoon, niiden koko kauneus paljastui: valko-ruskea vatsapuoli, siipien alapuolella valkoiset sulat ja punertava pyrstö. Suosittelen lämpimästi luonnossa retkeilyä, sillä samalla pääsee kokemaan villieläinten, lintujen ja kasvien uskomattoman kirjon.

Jelizaveta Lazorenko, 11 vuotta

Reissumme lopussa meillä oli vielä kilpailu nimeltään "Metsästys lappilaisittain". Joukkueet keräsivät itselleen "porolaumaa" suorittamalla erilaisia tehtäviä. Hyvistä suorituksista palkittiin poromerkeillä. Tuomareina toimivat suomalaiset ystävämme ja omat ohjaajamme. Kilpailun kuluessa selvisi, että olimme oppineet paljon suomen kielen sanoja, kasvien ja eläinten nimityksiä, ja painaneet mieleemme matkan varrella olleiden kohteiden maantieteellisiä nimityksiä. Ystävystyimme suomalaisiin retkeilijöihin ja sovimme, että tapaamme vielä tämänkin jälkeen!

Karjalan Retkeilijät vierailivat viime vuonna Pietarhovissa, nyt sieltä tehtiin 20 hengen vastavierailu.

Varkhanmukassa olimme 6 yötä, 1 yö Kilpisjärvellä, yksi yö Kuusamon Konttaisella tulomatkalla. Karjalan Retkeilijöistä olivat mukana Juha ja Eetu Hämäläinen, Tuuli Rautiainen, Ilmo Nousiainen ja Juri Podkopajev, tulkkina Katja Oinonen, kuskina Jaakko Kerkänen. Venäläisryhmän ohjaajina toimivat Anna Jefimova, Ljubov Aristabekova ja Irina Nikiforova. Lapsille matka oli ehkä vähän rankka, mutta hyvin hieno ja antoisa reissu kuten heidän vaikutelmistaan huomaa.

Oli ilo olla mukana,

Ilmo Nousiainen

Uimaan jämereen, Lyngen vuonoon Skibotenin lähellä. Kuva: Marina Nikishina.

Koivulaa kohennettiin

Kuopion Retkeilijät ovat olleet Kuopion kaupungin omistamassa Koivulan huvilassa vuokralaisina vuodesta 1999. Tänä kesänä oli mahdollisuus lunastaa se omaksi ja niinpä tuli ajankohtaiseksi talon kunnostaminen.

Talo on rakennettu 20-luvulla ja paljon se voisi kertoa, kertoa sen aikaisesta rakentamisesta, mistä esimerkiksi sammalet sinne lattiatäyteisiin oli kerätty ja kertoa ihmisistä, jotka siellä elämänsä elivät. Vanheneminen tuo vaivoja, sehän tiedetään. Niin talollekin, lattia oli painunut, joku lattia lahonnut (Mikkilän Pertin alta aikoinaan lattia petti, ja vaurio löydettiin), pari hirttakin vaihdettiin. Sammalet vaihdettiin nykyaikaisempiin täytteisiin, uudet lattiat kamariin ja tampuuriin. Tampuurin seinät paneeloitiin.

Komosen Palin johdolla parikymmentä talkoolaista ahersi juhannuksesta lähtien Koivulassa. Ihmeen taitavia rakennusmiehiä porukasta löytyi, vanhoja konkareita ja nuoria osaavia jannuja. Joka päivä istuttiin yhteiseen ruokapöytään nauttimaan talkooruista. Hienoa oli myös se, että meidän uudet jäsenet osallistuivat innolla paikkojen kunnos-

tamiseen ja samalla ikäänkuin vihkiytyivät seuran jäseniksi.

Tervetuloa Koivulaan retkeilijät, Kuopioista ja kauempaa!

Liisa Niskanen, Kuopion Retkeilijät

Koivulan terassi.

L-US:n Retkeilijät juhlamatkalla Virossa

Länsi-Uudenmaan Suunnistajien Retkeilijät-jaosto toteutti kesäkuun alussa seuran 40-vuotisjuhlamatkan Viiron. Matkakohteeksi muodostui lopulta, kun seuran ulkopuolisia osallistujia ei tullutkaan, perinteinen "koti-seuturetki" Viron Lohjalle.

Majoituimme jo 13. kertaa Käsmun kapteenien kylässä vierastalo Rannamäen nidiin Endla-emännän hoiviin. Käsmussa ehdittiin tutustua kuntoillen niemen nähtävyyksiin pirunpeltoineen. Lohjajärvellä käynnin ohessa saimme nauttia Lohjantalossa isäntäväen virolaisesta vieraanvaraisuudesta.

Ohjelmaan kuului myös käynti Viinistun kalastajakylässä ja siellä tutustuttiin uuden Viron ensimmäisen ulkomi-

nisteri Manitskyn laajaan taidenäyttelyyn. Ontikan kartanossa isäntä alppinisti Kalle Palander tarjoili virvokkeita. Yksi vaikuttavimmista paikoista oli Kuremäen ortodoksinen nunnaluostari.

Aavaa Peipsijärven rantaa samottiin Kallastessa ja osa ryhmästä uskaltautui uimaankin vielä melko kylmään veteen. Myös Suomenpoikien museo Äksissä teki vaikutuksen. Baltian pienin linnostus Kiiu-torni, Viron suurin putous Jägalä sekä Jumindanniemen voitokkaan sodanaikaisen miina-sulatuksen muistomerkkinä tuli nähtyä. Päätimme kolmipäiväisen matkamme laskemalla muistokukat laulajasuuruus Georg Orsin haudalle Tallinnan Metsäkalmistussa.

Teksti ja kuva:
Risto Lindahl

Seuran viiri Lohjantalolle. Emännät Riina ja Terje Väikmann (vas.) ja luovuttajana seuran hallinnontarkastaja Esa Harjasto.

Kuva: Reino Tuominen

Viherkukkajäärä Ukonjoen pihapöydällä Elotreffeillä

Viherkukkajäärä (Anoplodera virens) on suurehko jäärä 15-18 mm, joka aikuise- na käy kukilla. Se syö kukkien siitepölyä. Se ei ole vaaraksi kasvaville puille, koska naaras munii lahoaville maassa makaaville, kuorettomille männynrungoille. Toukka elää kolmisen vuotta rungon

sisällä kovertaen käytäviä puuhun. Tämä jäärä saattoi olla munimista yrittämässä, jos pinta oli sen mielestä sopivan kostea ja rakoja löytyy.

Hannu Rasiranta,
Hämeenlinnan Retkeilijät

■ **Espoon Retkeilijät (ER)**
14.-15.9. la-su Sienikurssi
 Stenbackassa Nuuksion kansallispuistossa. Ks.ilm. s.8.
5.-6.10. TRL:n perinteinen syysvaellus Lopen maisemissa. Ks.ilm. s. 2.
4.10.-8.11. Vaellus Nepalissa. Läh. Juha Saarinen. jpt@kolumbus.fi puh.050-5430067.
2.-3.11. Hiisivalkeat Stenbackassa ja sienivaellus, ks. ilm.
7.12. la klo 12 Joulujuhla perinteisin menoin Stenbackassa. Läh. Hilikka.
Iltaelonnat jatkuvat tiistaisin klo 17, huom. aika. Läh. Pertti Mikkela, p. 0400-475254.
Stenbacka-talo on jäsenten ja ulkopuolistenkin käytettävissä, 10,-/vrk/jäsen, lapset 2,- Ulkop.15,-/5,-.
Luovuus kukkii -kerhon ohjelma: 13.9. Metsäjätti/Kans.t. 8.10. Liian onnellinen mies/Ryhmis, marrask. Kirsikkapuis-to/Kans.teatt. Lippuja Hilkalta.
Seuran yht.henkilöt: tiedottaja hilikka.laitinen@gmail.com pj. Juha Saarinen jpt@kolumbus.fi p. 050 5430067.
 Netti: trekkari.fi

■ **Helsingin Työväen Retkeilijät (HTR)**
12.9. Kaupunkikävely Hieta-niemessä. Kokoonnutaan Ruoholahden metroasemalla klo17.
4.10. Vanhojen valokuvien tunnistamista ja arkistointia Työväenliikkeen kirjastossa klo 12 alkaen.
10.10. Retkikuvien katseluilta toimistolla klo 17 alkaen
24.10. Syyskokous toimistolla klo 17 Säätöpankinranta 6 C 6. krs
14.11. Arskan kävely. Kokoonnutaan klo17 toimiston eteen. Kahvitarjoilu noin klo 18.30 toimistolla. Pyydetään ilmoittautumista!
5.12. Vietämme tonttujuhlaa toimistolla, alkaen klo 16.30, jatkot perinteisesti Paasisalissa. Lisätietoja: Matti Huttunen, mk.huttunen@pp.inet.fi, 0408324302 ja Eila Oranen, oranen.eila@gmail.com, 0407344913.

■ **Hämeenlinnan Retkeilijät (HäRet)**
Tiedustelut: Molli, 0400 818451.

■ **Järvenpään Retkeilijät (JäRet)**
4.9. klo 18 Tammirannan keskiviikko. Valmistaudumme ruskaretkelle.

Hyviä sienisaaliita! Kuva: Kaarina Nummela

6.-14.9. Ruskaretki Kilpisjärville. Bussiin mahtuu vielä, joten ilm. pikaisesti Mikolle, puh. 040 844 5295
5.-6.10. TRL:n syyspatikka Loppella, jonka Järvenpään retkeilijät järjestää. Ks. ilm. s. 2.
19.10. Seuran 40-vuotisjuhla seuran jäsenille Tammirannassa. Ohjelmassa pienimuotoista retkeilyä ja juhlaruokaa.
16.-17.11. Kaamosherkuttelu. Viikonloppuretken yksityiskohdat tarkentuvat myöh.
24.11. klo 15 Syyskokous, sääntömääräiset asiat, paikka Tammiranta. Lisätietoja myöh. Tiedustelut: jukka.polla@kolumbus.fi ja puh. 040 707 8010.

■ **Kangasalan Retkeilijät (KangRet)**
Syyskauden päättäjaiset Torpalla la 21.9. klo 12 alkaen.
Syyskokous ke 20.11. Paikka ilm. myöhemmin.
Pikkujoulua vietetään Torpalla su 1.12.2013 klo 13 alkaen. Seuraa Kangasalan Sanomien "Seurat toimii" -palsta.
Tiedustelut: Risto Mäntylä, puh. 040 828 9146 tai mantylaristo@gmail.com

■ **Karjalan Retkeilijät (KR)**
Syysvaellus 13.-15.9. Ilomantissa. Ilm. 9.9. mennessä Ilmolle p. 050 543 1954.
Syyskokous ja pikkujoulu 23.11. Ukonjoella. Seuran syyskokous on la 23.11. klo 15 ja pikkujoulua vietetään iltasella. Ukonjoella on ohjelmaa koko viikonlopun 22.-24.11. Osallistumismaksu 15 € ja yöpyminen

8 €/yö. Ilmoitt. 15.11. menn. Ilmolle.
Lisätietoja: ilmo.nousiainen@elisanet.fi, puh. 050 543 1954.

■ **Kuopion Retkeilijät (KuRet)**
La 14.9. talkoolaisten pippalot klo 15 Koivulassa. Ilm. Liisa Niskaselle p. 040 7516143 viim. 11.9.
Su 15.9. Puijon tornille klo 11 kaikki retkeilijät! Patikoidaan Puijolla ja kokoonnutaan juhlahakveille Koivulaan klo 14. Ilm. Liisalle.
Puolukkaretki Lieksaan, Ukonjoelle. Ilm. Mikko Virnekselle p. 040 740 5577.
Koivulassa vielä talkoita tiistaisin ja sunnuntaisin; sauna lämpää. Koivula laitetaan talvikuntoon ja poltellaan kekrivalkeita.
Kummiluokkatapahtuma Aika vielä auki.
Syyskokous Pikkujoulu Tättilässä Tarkemmin seuran nettisivuilla, kirjeessä ja paikallislehdessä.
Yhteydenotot: Mikko 040 7405577, Aki 050 5179216, Liisa 040 7516143, Pali 0400 350 515.

■ **Kuusankosken Retkeilijät (KuuRet)**
22.9. Syyspatikka, Verla
16.10. Tuikkukävely
29.11. – 7.12. Ensilumen hiihtoviikko Lappiin Marraskuussa pikkujoulu. Tarkempia tietoja luettavissa PK:sta ja Kouvolan Sanomista.
Tiedustelut: jaana.hyvonen(at)kotikone.fi tai 040 703 2668

■ **Länsi-Karjalan Retkeilijät (L-K R)**
Suppilovahveroretki syys-loku-kuussa
Karpaloretki Viirusuolle myöhäissyksyllä
Syyskokous ja pikkujoulu marraskuussa
Tiedustelut: heikki.haapea@pp.inet.fi, puh. 0400 210 011.

■ **Retkeilyseura Vipeltäjät (ReViKo)**
Tiedustelut: Erkki, 0500 971 608 ja Leena, 040 8398668.

■ **Riihimäen Retkeilijät (RiRet)**
Luonto- ja puolukkaretki TRL:n eräkämpälle Ukonjoel-

le viikolla 37 (huom. muuttunut aika)
Melonnan opetusta Riihimäen uimalassa sunnuntaisin klo 8-10 alkaen 13.10. Mahdollisuus uintiin.
Erkylän polkuretki yhdessä Riihimäen Kiista-Veikkojen kanssa syyskuussa. Seuraa paikallislehtiä.
Jouluaskartelukerho (ja miehet latupohjan kunnostusta) alkaa lokakuussa. Kokoonnutumiset tiistaisin klo 9-11 Heiskan majalla. Seuraa paikallislehteä.
Pikkujoulu la 23.11. klo 16 Riihimäen Kiista-Veikkojen majalla Suonummella.
Syyskokous su 24.11. klo 15 Heiskan majalla.
Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Anneli Hakala, puh. 040 761 0415.

■ **Rovaniemen Retkeilijät 14.-21.9. Ruskavaellus Raja-Jooseppi-Kiilopää**
29.9. Kesäkauden päättäjaiset: muistellaan kesää ja suunnitellaan yhdessä tulevia vuosia
Kaamospatikka lokakuussa Netissä www.rovaniemenretkeilijat.fi

■ **Salpausselän Samoojat (SaSa)**
22.9. Osallistutaan TSL:n järjest. retkeilypäivään Orimattilan ampumaurheilukeskuksessa. Yhteyshenkilönä Markku Pohjola, sp. toveri.markku(at)gmail.com puh. 0400 810927.
5.-6.10. TRL:n syysvaellus. Ilmoittautumisia kokoa Tarmo Tikka, sp. tarmo.tikka(at)ph-net.fi puh. 040 8236625. Ks. ilm. s. 3.
22.11. Seuran pikkujoulu, paikka ja aika ilm. jäsenpostilla.

■ **Savonlinnan Työväen Retkeilijät**
Sykettä syksyyn -tapahtuma su 8.9. klo 13 alk. Nojanmaan koululla, olemme mukana.
Putretin talvitelakointi la 26.10. klo 10 alk. Pistämme paikat talvikuntoon, nautimme syksyn viimeiset lölyt ja valmistelme 2014 toimintasuunnitelmaa.

■ **Turun seudun Retkeilijät**
Tiedustelut: Klaus Vuorinen, puh. 050 340 3394

■ **Vihdin Retkeilijät (ViRet)**
14.-15.9. Sienikurssi Stenbackassa. Järj. ER
13.-15.9. Syysvaellus Tapiolan taipaleella. Järj. KR

Arvaa mikä tämä on. Vastaus löytyy TRL:n Facebook-sivuilta.

19.9. to Jäsenilta Rientolassa klo 18. Kesän kuvia ja muistoja retkiltä.
5.-6.10. TRL Syyspatikka. Ks. ilm. s. 2.
6.10. su Karpalo- ja sieniretki alk. klo 10 Rientolan pihalta.
17.10. to Jäsenilta klo 18. Kutsutaan vieraita!
2.-3.11. Hiisivalkeat. Järj. ER
7.11.to Jäsenilta klo 18. Ideoidaan v.2014 toimintasuunnitelmaa.
21.11. to Sääntömääräinen syyskokous ViRet Rientolassa klo 18. Johtokunta klo 17.30. Kaikki jäsenet Tervetuloa! Lisää ViRetin nettisivuilla www.vihdin-retkeilijat.fi
Lisätietoja Mialta, miaviret88@gmail.com ja puh. 045 1319128. Ilmoitamme tapahtumista myös paikallislehtien järjestöpalstoilla.

■ **Nuuskion kansallispuistoyhdistys NUUKA ry**
Hiisivalkeat ja vaellus Nuuksi-ossa 2.-3.11. Ks. erill. ilmoitus. Yhteyshenkilö: hilikka.laitinen@gmail.com p. 0440 500354.

Urpo Forström luovuttaa hyväkuntoisia retkeily- ja harjoitusvälineitä tarpeelliseen käyttöön, (mieluummin järjestöille). Ota yhteys puh. 0400335063, voit jättää myös tekstiviestin.

Seuraavaan Retkeilijään toimintatiedot 7.11. mennessä. Lehti ilmestyy 2.12.2013.

Hiisivalkeat 2.- 3.11. klo 10 Nuuksion Stenbackassa

Ympäristö- ja puutalkoot • hiisikokon kohotus • talkoosopat • talkoosauna • hiisikokon sytytys • ohjelmalliset illamat • hiisigurmetti • sunnuntaina vaellus kansallispuistossa, sieniopas mukana!

Stenbackassa voi yöpyä kymppillä (oma makuupussi) iltamagurmetti 15,-/hlö. Bussillakin pääsee Veikkolaan, josta noudamme. Lisätietoja ja ilmoittautumiset: hilikka.laitinen@gmail.com, puh. 0440-500354. Järjestää ER ja Nuuka

Se syttyi sittenkin - hiisikokko! Kuva: Hilikka Laitinen

Tervetuloa Stenbackaan - siellä on aina hyvä ilmapiiri

Vipeltäjien mölkkykisan naisjoukkue, vas. Ulla Vaittinen, Leena Anttila, Marja Pekkola, Ritva Niemi, Taru Savenius ja Moona Garts. Voiton nappasi Ritva Niemi.

Retkeilyseura Vipeltäjät on touhunnut kesän aikana enimmäkseen omalla paikkakunnalla

Kesä aloitettiin toukokuussa Mussalon Niinlahdessa, jossa oli kalastusta, soutelua, saunomista, ulkoilua ja luontoretkeä.

Kesän aikana tempaistiin perinteiset Mölkkykisat Korelassa, josta varmaan lähitienoo kuuli, kun tuuletukset olivat sen mukaiset. Kesä on ollut hieno ja ilma on tänä vuonna suosinut meidän tilaisuuksiamme ja ihan kiitettävästi olemme saaneet jäsenistöä tilaisuuksiin. Näistä hetkistä, kun meille on annettu helppäviiden muodossa, kannattaa nauttia sillä syksy on taas pitkä ja talvi kylmä, joten iloitaan ja nautitaan yhdessäolista ja Suomen suvesta!

Ritva Niemi, Retkeilyseura Vipeltäjien tiedottaja

"Mä merellä aina seilailen – mä laulelen"

runoili joukkue Jasu, Erno ja Taavi perheleirin aarrepolulla, jossa sai laatia oman laulun.

Tulevia merenkulkijoitako nämä nasikat? Ehkä.

Meri saa monet meistä runolliselle tuulelle. Henri ja Jasmin säkenöivät runollaan: "Meri kimaltaa, laine liplattaa, perheleiri on ihanaa"

Sitähän se jälleen oli – siksi terveiset kaikille perheleiriläisille kuvien ja runon kera. Olitte kaikki ihania. Ensi kesänä jälleen tavataan!

Me Auroralla seilattiin saaren tuttuun rantaan teltat pystyyn pistettiin saunakin hiekkasantaan.

Aarrepolulle kipaistiin haavanlehtiä tutkittiin. Horisonttiin katseltiin meri se kimalsi niin.

Kaarnalaivat ui lahdella paistettiin tikkupullia illalla herättiin aurinkoon teltassa satujumpattiin riemulla.

Puurot syötiin ilolla solmuja tehtiin taidolla. Uitiin meren lämmössä melat heilui käsissä.

Auroralla kotiin seilattiin tukat tuulessa liehui niin! Hyvästit kavereille jätettiin tavata vielä päätettiin.

Hilkka Laitinen

Jasun ja Taavin kaarnalaivat uivat valkoisin joutsensulkapurjein. Kuva: Kari Neuvonen

Jasmin teki jousipyssyn. Kuva: Hilkka Laitinen

Kalasääksiä poikasineen Valkmusassa!

Niitä ja monia muita lintuja, kaikenkaikkiaan yli 40 lajia bongattiin Valkmusan kansallispuistossa ja meren tyrsyisellä rannalla 5.5. TRL:n linturetkellä oppaan kera. Osallistujiaakin oli niin, ettei lintutorniin kaikki mahtuneet kerralla.

Kuva: Hilkka Laitinen

Urheiluautolla Itä-Alpeille

Itävalta ja Italia ovat tuttuja matkakohteita minulle ja Juha Saariselle jo neljällä vuosikymmenellä. Matkojen etukäteissuunnittelu vähenee vuosi vuodelta. Keväällä Jussi sai halvat lentoliput Hulluilta päiviltä Müncheniin. Normaalisti liikomme paikan päällä joukkoliikenteellä, mutta tällä kertaa päätimme vuokrata lentokentältä auton.

Tein auton varauksen kun muistin,

Jukka Tarkkala Via Ferratalla. Kuva: Juha Saarinen

eli viimeisenä iltana. Varasin vanhan halvan viisivuotisen farmariauton, mutta saimme uuden halvan kaksiovisen urheiluauton. Mukava yllätys! Se oli näpsäkkä kiemuraisilla serpentiineillä. Navigaattori oli monipuolinen ja ilmastointi tehokas.

Teimme meno- ja paluumatkoilla kolme nousua Itävallan rautareiteillä Tirolissa. Salzburgin keskustassa on myös rautareitti, mutta se on suljetun aidan takana emmekä päässeet hakemaan portin avainta ajoissa. Kävimme katsomassa reittiä ja se olisi ehkä ollut taitojemme ylärajalla.

Matkan pääkohteessa Etelä-Tirolissa suuntasimme Cortinan pohjoispuoleisille vuorille, joita katselimme vuonna 2008 Tofanalta ja Cristallolta. Tre Cimen kauniit seinämät ja harjanteet olivat houkuttelleet alueelle tuhansia kävelijöitä. Alueen suosituimmilla maajoilla ei pääse yöpymään ilman varausta. Nousimme alueella neljä reittiä, jotka ovat alun perin 100 vuoden takaisen vuoristosodan reittejä. Niitä on kunnostettu retkeilijöille. Yhdellä reitillä oli peräti 600 m pituinen tunneli. Yli 2000 m korkeudessa sijaitsevan ulkoilmamuseon kunnostetut kaivannot ja muut puolustusrakennelmat muistuttivat ankarasta menneisyydestä.

Retkeilijähenkinen kuva Dolomiiteilta: Majan terassi on lähellä ja maisema vaikuttava. Kuva: Jukka Tarkkala

Vielä vanhempaan menneisyyteen kävimme tutustumassa Itävallan ja Saksan rajalla sijaitsevassa kelttikylässä. Alueella on asuttu 2500 vuoden ajan ja vanhaa esineistöä ja rakennelmia löytyy maaperästä edelleen. Keltit kaivoivat aikoinaan alueella suolaa. Teollinen suolakaivos toimi 1100-luvulta vuoteen 1989 saakka, jolloin toiminta lopetettiin taloudellisesti kannattamattomana.

Jukka Tarkkala,
TRL/Alppijaosto, ER

On niitä muitakin ruokasieniä kuin kanttarelli ja suppilovahvero!
Tule metsään ja opi yksi uusi sieni lisää.

Koko perheen sienikurssi 14.-15.9. Nuuksion Stenbackassa

alk. klo 10, jolloin saat ekan sieniherkun, sienipizzan!

Voit tulla 1- tai 2-päiväiselle kurssille. Kurssin hinta 15,- sis. lounaan / 10,- la/su. Lapset 2,-. Kysy lisää: ajo-ohjeet, mutta bussillakin pääset, yöpyäkin voit. Läh. hilkka.laitinen@gmail.com tai 0440 500354.

Mesisieniperhe.
Kuva: Hilkka Laitinen

Kummiluokkalaisia Koivulassa.

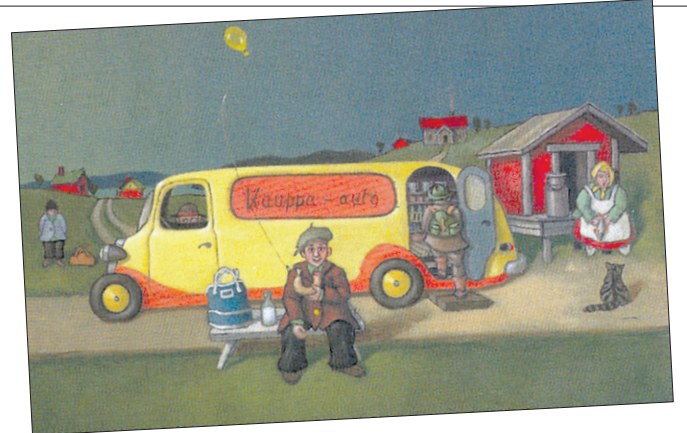
Kevätretki inkkaritarinoiden äärelle

Kuopion Retkeilijöiden kummiluokka, läheisen Rajalan koulun 3 b, pyöräili Koivulaan kevätauringon paisteessa. Savossa harvinaiset sinivuokot kukkivat lähimetsässä, linnut lauloivat vimmatusti.

Metsäretkellä ihmeteltiin tikan pajoja, maisteltiin linnunleipiä ja haisteltiin kevään tuoksua. Hytösen Tuula viritti virkeän lapsijoukon kuuntelemaan kevään ääniä. Sitten siirryttiin vanhaan sembramännikköön paksun neulasmaton ja räsymattojen päälle istumaan ja kuuntelemaan tarinoita. Tarinoiden kertojana oli Thomas McElwain, hän on intiaanien sukua ja tarinat hän oli kuullut lapsena tädeiltään. He asuivat suuressa talossa ja lapsia oli paljon ja ennen kuin lapsilauma nukahti, tädit saivat monta pitkää tarinaa kertoa. Thomaksen tarinat olivat kiehtovia ja jännittäviä. Lukuvuoden aikana kummiluokka vieraili Koivulassa kolme kertaa ja vanhemmat olivat hyvin kiitollisia yhteistyöstämme ja koulun kevätjuhlassa he ojensivat Retkeilijöille Koivulan väreihin sopivan kukka-ampelin.

Toimintaa jatketaan nyt neljäsluokkalaisten kanssa.

Teksti ja kuva: **Liisa Niskanen**

Liikkuva vähittäistavaramyymälä

Maalattessaan vuonna 2006 tämän liikuttavan "Kauppa-auton" ei raisiolainen Vesa Sarenko, huumorin hienoudet hallitseva taidemaalari, arvannut tallentavansa katoavaa kaupakulttuuria. Tapahtuma on hänen muistelmansa 60-luvulta, jolloin elettiin myymäläautojen suurta kukoistuskautta lähiöissä ja haja-asutusalueilla.

Myymäläautot olivat loistokeksintö. Osuusliike Elanto oli ensimmäisenä liikkeellä vuonna 1952. Määrä lisääntyi nopeasti ja 1970 näitä avuntuoja arvioitiin olevan 1200. Nykyään enää muutama kymmen.

Sarenko kertoo kuvallaan tapahtuman ainutlaatuisuudesta, onnenherkystä. Lenkkimakkara on tyypillinen herkku

ja maitokin nautitaan pullostä. Jenkkikassi on myös aikansa kuvajainen. Maitolaituri kissoineen ja eukkoineen kuuluu myös idylliin. Retkeilijäkin sai evästydenystä.

Sarenko oli pitkään Naivistit Iitalassa –näyttelyn kantavia voimia ja tämä maalaus olikin valittu kesän 2006 näyttelyn julisteeseen ja postikorttiin. Myymäläautot säilyvät elämään helpottavina välineinä mielikuvisammme. Jussi Lehtonen on kirjoittanut niistä kirjassa "Viettelyksen vaunu – suomalainen myymäläauto 1930-luvulta 2000-luvulle". Nämä palvelut on arvostettu myös epävirallisiksi vanhustenhuolloksi.

Aira Heinänen,
Laajasalon Reippailijat

Retkeilijä

Päätoimittaja Hilkka Laitinen.

Työväen Retkeilyliitto ry:n järjestölehti.

Toimitus: Säästöpankinranta 6 C, 00530 Helsinki. Puh. 045 1369744.

tyovaenretkeilyliitto@gmail.com ISSN 0783-165X

Painopaikka: Keski-Uusimaa Oy, Tuusula